

Makói Független Ujság

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztőnk háberuban léte alatt a szerkesztésért felelős:
DR. KISS PÁLNÉ.

Szerkesztőség (s kiadóhivatal)
Széchenyi-tér 2. Telefonszám 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDEKEN:
Egész évre 7 korona. Negyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 " " Egy hónapra 1 " 20

Ma egy éve

érkezett a főhadiszállásról az első hivatalos jelentés a három napos kraszniki csatáról. Krasznik első diadala a Monarchia csapatainak! Az első győzelmi mámor reszketett végig akkor az egész országon, győzelemre szomjas lélekkel szivtuk magunkba a részegítő szavakat, amelyek az oroszok rendetlen visszafutásáról beszéltek és semmit sem sejtettünk még arról, amiről ma tudunk és amit nem lehet elfejtenünk, mert napról-napra érkeznek hozzánk a mementók, az orosz tábori lapok, hadifogságba esett hőseinktől, akkor még nem gyaníhattuk azt, hogy egy szomorú szeptembert kell végigremegnünk és egy félelemmel és rémülettel borzalmas tél vár reánk. Rettegve és öntudatlanul gondoltunk ezen a télen a muszkajárára, a kétségbeesés orvénének szájánál állottunk, az orosz kolosszusról évek óta elterjesztett hírek ijesztő valóságga kezdtek képzeletünkben alakulni, eloltva bennünk a reménykedésnek alig-alig pislákoló lángocskáját.

A kivivott kraszniki diadal lokális sikernek bizonyult, a ránk zuduló orosz hadak lemergi támadása megállította a mi előnyomulásunkat. Sötét, fekete tél követte Krasznikot, a győzelem Napja muszkaföldön tette verőfényessé, boldoggá a sziveket. Csak lassan, a tavaszt betöltő esendes, komoly előkészületek után húzódtott Gorlice fölé és keresztültörve a téli felhőket, egész melegével, pazaron szórta a sugarait a Kárpátok felé, új életet öntött a szövetséges csapatokba s azóta ott ragyog felettünk nem gyengülő fényével és pompájában.

És a gorlicei Napfelkelte óta hozzánk szegődött a hadiszerenese, szinte meg vagyunk már mérgezve a diadalmi mámortól, a győzelemből már csak nagy adagok (egy Kownó, egy Nowogeorgiewszk) részegítenek meg. Es közel érezzük már azt a percet, mikor a diadalog legnagyobbja fog extázisba hozni: a béke pillanata. A békéé, amelyet egykor úgy megszoktunk, hogy észre sem vettük, hogy nem is becsültük, hogy mi huszadik századbeli, okos emberek könnyelműen eldobtuk csak azért, hogy százezrek életében lappangó drága energiák árán, a legeslegnagyobb földi érték árán, az élet árán újra visszacserezzük.

Vissza kell szerezniünk minél előbb a legnagyobb áldozatok árán is: mert csak ez lehet a célja ennek a rengeteg hosszantartó földindulásnak. Az ilyen

nagy zivatart nagy esend, hosszú nyugalom kell, hogy kövesse. Ennek a nagy esendnek a jöttét hirdette már tavaly a kraszniki győzelmes három nap: ott és azóta annyi sok harcúterem, annyi sok más csatában nagy számban

elcsesett magyar és osztrák katona vére árán joggal remeghetünk a diadalog legnagyobbikáért, diadaláért az emberhősnek az „állathős” felett: az ember ünnepeért, a hosszú békéért.

A 61-ik gyalogezred bravurja

Budapest, aug. 23.

Orosz hadszintér:

Pulwa alsó folyásától és a Riasnoltól észak felé vezető vasutvonalról keletre rendkívül heves harcok folytak: ellenség minden talpalatnyi földet legszívesebben védelmez, de az egész harc vonal mentén számos ponton visszavetettük. Ez alkalommal nagyszámu foglyot ejtettünk. Különösen keményen harcoltak kipróbált erdőlyrészi ezredeink Priasnótól északra fekvő Gola és Suchodol falvaknál.

A 61 számú gyalogezred egy orosz gránátosok által védelmezett sánc elfoglalása alkalmával a 7 tiszttől és 900 főnyi legénységből álló védőesapatot elfogta és 7 géppuska zsákmányolt. Brest-Litovszk előtt semmi újság. Wlodawától keletre német csapatok a távak övéen tul nyomultak előre. Vladimir Voinszky körül biztosító csapatunkat Turysk és Lubomiltól keletre fekvő területig toltuk előre. Kelet Galiciában esend volt.

Höfer altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

Höfer tegnapi jelentése

Orosz hadszintér:

Kövess tábornok csapatai az ellenséget ismét kivetették több állásából és a Brest-Litovszkbeli Bielszke vezető vasutvonalon tul ütötték vissza.

József Ferdinánd főherceg hadserege az ismét megújuló harcokban Wisokó-Litovszkknál tért nyert. Itt, valamint Brest-Litovszktól nyugatra és Wlodawától keletre az ellenség a szövetségesek előnyomulásával szemben heves ellenállást fejt ki.

Wladimir-Wolinszkij és Csernovic közt a helyzet változatlan.

Höfer altábornagy.

Menekülés Rigából és Vlnából

Rotterdam, aug. 23.

Az „Est”-nek jelentik: Angol lapok jelentése szerint Rigában még mintegy 300.000 lakos maradt, túlnyomórészt a Dűna jobboldali városrészekben. A balparti városrészek majdnem teljesen elhagyottak. Zeppelinek és repülőgépek rendszeresen megjelennek a város felett és főleg a Dűna-torkolat körüli erődítményeket figyelik, még pedig olyan magasságból, hogy az ágyak már nem fenyegethetik őket.

Vlnában nagy nyugtalanság uralkodik.

Rengeteg menekült érkezett Kovnából, Dvinszkből, Ponjevesből, Vilkomlrból és a többi körül fekvő helyről. Most már Vlnából is menekül a polgári lakosság. A templomok harangjait biztosabb helyre viszik.

A németek a kiürített Ossoviecbebevonultak

Berlin, aug. 23.

Nagyfőhadiszállás jelenti:

Keleti hadszintér:

Hindenburg tábornagy hadserege: Eichhorn vezérezredes csapatai Kownótól keletre és délre további előnyomulásban vannak. A Bobr mentén megszállottuk oroszok által kiürített Ossoviec várát. Tikocintól északra és délre sikere harcok voltak. Tikocint elfoglaltuk. E közben 1200 oroszot, köztük 11 tisztelet elfogtunk és 7 géppuskát zsákmányoltunk. Bielszktól északra oroszoknak kétségbeesett ellentámadásai meghiúsultak, miközben ellenség jelentékeny veszteséget szenvedett. E várostól délre előbbre haladtunk.

Lipót bajor hereg tábornagy hadserege: Szivós harcok közepette elérte Klesceli-Raena vonalat és továbbra is kedvező körülmények között támad. 3050 oroszot elfogtunk és 13 géppuskát zsákmányoltunk.

Mackensen tábornagy hadserege: A Pulwa szakaszon való átkelést a Raena és Trikolar közti arevonalon heves ellenállás után kikényszerítette. A Pulwa szakasz felett Bugon át való támadás tovább halad. Brest-Litovsk előtt helyzet változatlan. A Piszczánál, Wlodawától keletre ellenséget tegnap megvertük és északkelet felé visszauttunk.

Legfőbb hadvezetőség.

A német nagyvezérkar tegnapi jelentése

Nyugati hadszintér:

Különös esemény nem történt.

Keleti hadszintér:

Hindenburg tábornagy hadserege: A Kovnótól keletre folyó harcokban 560 oroszot elfogtunk és 5 ágyut zsákmányoltunk.

Kownótól délre az ellenség Jesia-menti állásait is földalta és kelet felé hátrált. Gudelenél és Sejnynél orosz állásokat rohammal elfoglaltunk.

Gallwitz tábornok hadserege Bielszket elfoglalta és e várostól délre az oroszokat a Bialán tulra vetette.

Lipót bajor hereg hadserege: Az ellenségnek újabb ellenállását tegnap este és az éj folyamán megtörtük. Az ellenség ma reggel óta tovább is visszavonul; 1000 oroszot elfogtunk.

Mackensen tábornagy hadserege: A balszárny előrenyomult a Koterka szakaszon és a Bug mentén a Pulva torkolata mellett mire az ellenség ezen az arevonalon is folytatta visszavonulását.

Brest-Litovszk előtt és Wlodawától keletre tovább is előbbre haladtunk.

Berlin, aug. 22.

A német nagyfőhadiszállás jelenti:

Orosz hadszintér:

Hindenburg tábornagy hadserege:

Eichorn tábornok hadserege Kovnótól keletre és délre tovább haladt előre. Tykocintól keletre lefolyt harcokban ejtett orosz foglyok száma több mint 1100-ra emelkedett.

Gallwitz tábornok hadserege a Narevtől délre a Bialislok-Brest-Litovszki vonalon keresztül tovább hatolt előre. Az utolsó két napon 13 tisztelet és több, mint 3350 főnyi legénységet szállítottak fogságba. Lipót bajor hereg tábornagy hadserege:

A hadsereget győzelmes harcok között tegnap átlépett a knesz-

czele—viskokó—litovszky vasutvonalon, az újból védekező ellenséget német csapatok ma kivétel nélkül állásaikból, több mint 3000 foglyot ejtettek és nagyszámú géppuskát zsákmányoltak.

Mackensen tábornagy hadsereportja:

A német és osztrák-magyar csapatok támadásai a Koterka, Pulva és Ogradniktől lefelé a Bug szakaszon, valamint a Krna alsó folyásánál előrehaladnak. Breszt-Litovszk délnyugati harcvonala előtt nincsen újság Piszczánál és attól északnyugatra (Wlodawától északkeletre) a harcok tovább tartanak.

Bialisztok kiűritése

Berlin, aug. 23.

Az „Est“-nek jelentik: A „Vossische Zeitung“ kopenhágai tudósítója táviratozza: A Berlingske Tidende jelenté Párisból, hogy genfi táviratok szerint a Borb mentén nagy harc kezdődött. Az oroszok itt jelentékeny erősitéseket gyűjtöttek össze, hogy az ellenség előrehaladását fejtartsák. (A Bobr a Narev mellékfolyója.) Bialisztok kiűritése nagy eréllyel folyik tovább. Az orosz kormány a város akadálytalan kiűritése érdekében öt millió rubelt becsátott rendelkezésre.

Riga fölött állandóan német repülőgépek szállanak, a melyek Tuckam felől jönnek, de oly magasban repülnek, hogy az orosz ágyuk nem érnek el hozzájuk.

Negyedöve sikertelenül támadnak az olaszok

— augusztus 23.

Olasz hadszíntér:

Csapatunk tegnap is olaszoknak dóberdói fensik ellen intézett több rendbeli támadását vertük vissza. Helyenkint kéziütásra fejlődött a harc, sok esetben ellenség megkísérli, hogy módszeres támadással közelítse meg védelmi vonalainkat. Tolmeini hétfőn délután tüzérségi gyorstűz alatt állott, ezt követően ellenséges gyalogság késő éjszakáig ismételt eredménytelenül támadott. Súlyos veszteségei voltak. Többi harc vonalon nincs lényeges esemény. — Tiroli erődítményeink ellen irányított nehéz tüzérségi tűz időnként csökkent.

Egykori szövetségeseink hadüzenete óta éppen ma telt el negyedév. Olasz hadsereg számtalan támadásával szemben seholy sem ért célt, ellenben óriási nagy veszteségeket szenvedtek. Csapatunk változatlanul állanak helyt a határon, vagy a határ közelében levő hadállásainkban. Höfer.

— augusztus 22.

Olasz hadszíntér:

A doberdói karszt-fensik ellen tegnap élénk ellenséges tüzérharc volt. A fensik északnyugati része ellen az olaszok széles vonalon támadtak, azonban, részint emberember ellen való küzdelemben visszavetettük, részint tüzérségi tűzünkkel megállítottuk őket.

Délután az ellenség tábori és nehéz ágyúkkal állásainkon kereszttől bombázta Görz város egyes részeit. Az ellenségnek egy megújított előretörése Solóól északra

fekvő állásaink ellen és egy éjjeli támadása az isonzoí hid ellen Tolmeintől nyugatra súlyos veszteségei mellett megüszült.

A Krna vidékén, Flitsch területén és a karinthiai határon két olasz zászlóalj 20 órai tüzérségi előkészítés után kétszer megtámadta a hegyi átjárókat, visszavertük őket, 300 halottat és igen sok sebesültet veszítettek.

Olaszország megüzenete a háborút Törökországnak

Konstantinápoly, aug. 22.

A kormány hivatalosan közli: Az olasz nagykövet kormányra megbízásából a portánál notifikálta a Törökország és Olaszország közti viszony megszakítását és utleveleket kért. A nagykövet délután utazik el. A porta a helyzetnek megfelelően visszahívta a római török nagykövetet.

Az entente óriási veszteségei a Dardanelláknál

— Török hivatalos jelentés —

Konstantinápoly, aug. 23.

A főhadiszállás jelenté:

Dardanellák-fronton szárazföldi és hajó tüzérség heves tüzelése után ellenség 24 én több, mint egy hadosztállyal támadást intézett ellenünk Anafard környékén. Támadást teljesen visszavertük és óriási veszteségeket okoztunk az ellenségnek. Az augusztus 10 én, 17-én és 20 án lefolyt harcokban több, mint 400 puskát zsákmányoltunk, ugyanannyi szuronytal. Továbbá egy láda bombát és rengeteg hadianyagot. Arburui szakaszon ellenség 21 én délután előretörést kísérelt meg, amely azonban tüzelésünkben össomlott. Sedil Bahrnál semmi jelentős esemény nem történt. Többi fronton nincs változás.

Miniszterelnökség sajtóosztálya.

Tegnap török hivatalos jelentés

Konstantinápoly, aug. 23.

A főhadiszállás közli:

A Dardanella-fronton nem történt jelentős esemény. Az ellenség, amelyet 19-én visszavertünk, 90 puskát, ugyanannyi szuronyt, nagytömegű municiót, egy gépfegyvert, sánccorokanyagot, drótsóvényeket és drótvágó ollókat hagyott hátra. 5 sebesültet foglyul ejtettünk.

A többi fronton semmi változás.

Követek utazása

Konstantinápoly, aug. 23.

Garroni márkli olasz nagykövet ma délután az olasz nagykövetség hivatalnokaival elutazott. Az olasz állampolgárok érdekeinek képviselésével az Egyesült Államokat biztalták meg. A nagykövetség egy titkára és két dragománja itt marad.

A török-bolgár szerződést aláírták

A „Vossische Zeitung“-nak Szófiában idéző munkatársa Rot-

teit Rudolf táviratozza lapjának, hogy a török-bolgár szerződést aláírták.

Angol-amerikai feszültség

Rotterdam, aug. 22.

A Morning Post newyorki levelezője szerint az amerikai közvéleményt egyelőre az is megnyugtató, ha Gerard berlini amerikai nagykövetet visszahívják és Bernstorff német nagykövetnek kiadnák az utlevelét, mert az amerikai nép ebből azt látná, hogy Wilson nem akarja folytatni a céltalan jegyzékváltást. Ugy látzik azonban, hogy Wilson nem akarja Gerardot visszahívni, mert az amerikai-német viszony ennek következtében komoly akcióval végződne. Wilson három dolog között választhat — írja a Morning Post levelezője.

Vagy eltűri egyelőre a sérelmet, vagy megszakítja Németországgal a diplomáciai viszonyt, vagy végül az amerikai polgárok pusztulását casus belli nek tekinti. A Morning Post szerint a német-amerikai háború gondolatával az amerikai közvélemény nagy többsége inkább megbarátkoznék, mint azzal a tudattal, hogy Amerika kénytelen eltűri Németország törvénytelen eljárását, a nélkül hogy haragjának érezhető kifejezést adhatna. A Morning Post azzal végzi fejtegetéseit, hogy Wilson nem tehet mást, mint hogy megparancsolja Gerardoak, hogy hagyja el Berlint.

A földművelésügyi miniszter jelentése

Ma délután közzétette hivatalos jelentését a földművelésügyi miniszter. A jelentésben a miniszter arról panaszkodik, hogy az utolsó hetek kedvezőtlen esős időjárása a még kint heverő gabonát nagyrészt tönkretette oly módon, hogy a földön fekvő kalászkok szemeit kicsíráztatta. A gabonának negyed része még ugyanis kint fekszik a mezőkön és itt — a miniszter szerint — oly károsodás állott elő, amely statisztikailag egyelőre föl sem becsülhető. Az eddig konstátált károk csak abban az esetben találhatnák némi kiegyenlítésre, ha az időjárás kedvezőbb, szárazabb, melegebb lesz. Ebben az esetben még remélhető ugyanis, hogy a mezőkön levő gabona gyorsabban behordható és ezzel kapcsolatban a cséplés is gyorsan elvégezhető lesz.

A mai jelentés legfontosabb része az, amely a tengeri, burgonya és cukorrépatermés remélt hozamát becsüli fel. A miniszter szerint az idén

tengeriből	49,120.000
burgonyából	59,380.000
cukorrépából	25,500.744

métermáza remélhető, szemben a tavaly betakarított 43,768.820 mm. tengeri, 53,143.261 mm. burgonya és 40,143.053 mm. cukorrépa terméssel. Amint látható, a tengeri és a burgonyatermés egyenként 6 millió métermázsával nagyobb, míg a cukorrépaé ezzel szemben 15 millió mázsával kevesebb, amit

a miniszter azzal indokol, hogy a vetésterület az idén előzetes megállapodások folytán jóval kisebb.

Mindenféle

marhahar, vágókat, fias
shen t, ökröt, tinó, csit
kot és üszöket vásárol
SEMMANN JOZSEF,
ertekezhetni Iritz Miksánál.

Két millió hadifogoly egy év alatt

A Frankfurter Zeitung jelenti: A háboru kezdete óta kétmillió ellenséges katona került a német és a magyar-osztrák csapatok kezébe. Ez a hallatlan szám legszemléltetőbb mértéke nagy győzelmünknek. A háboru folyamán gyarapodott ennyire ez a hatalmas tömeg. Az első millió hadifoglyot hat hónap és három hét után érték el, a második milliót egy hónappal kevesebb idő alatt.

A nyugati front, amely immár hónapok óta teljesen változatlan, 331 800 francia, belga és angol hadifoglyot eredményezett. Szövetségeseink a déli hadszíntéren 23 000 szerb katonát fogtak el. A többi hadifoglyot az óriási orosz sereg szolgáltatta. Számokban: 1 654 000 ember. Ennek az óriási fogolyszámnak a nagyobbik fele az utolsó hónapokban került győztes hadseregeink kezébe. Májusban 301 000 oroszot fogtunk el, júniusban 222 000-et, július első felében 32 000-et.

Július 15-én kezdődött az általános támadás a lergyel várvonalak ellen s ez az offenzíva a még mindig tartó orosz visszavonuláshoz vezetett.

Ez a támadás július végéig 190 000 foglyot terelt az osztrák-magyar és német foglyotáborokba, Augusztusban (nem számítva bele az utóbbi napok eredményeit) 95 000 hadifogoly volt a zsákmány. Hozzászámítva az óriási veszteségeket, amiket az oroszok halottakban és sebesültekben szenvedtek, olyan hallatlan véresvétel ez, mely még a mérhetetlen Oroszországot is megrendíti. Mindez azonban nem elég ahhoz, hogy a francia és az orosz katonai kritikások a visszavonulást sikerült manővernek ne nyilvánítsák. Ez a kis manőver az oroszoknak nagyobb veszteségeket okozott, mint a legvéresebb ütközetek.

A két milliót már túl is haladtuk, noha a számok közé nem sorozzuk azokat a hadifoglyokat, akiket a magyarok és osztrákok az olasz fronton ejtettek és azokat, akik a Kaukázusban és a Dardanellákban török hadiogságba jutottak. Eddigi megállapítás alapján az Isonzó mentén és a török frontokon nincsenek sok foglyok, de annál véresebbek az ellenség veszteségei halottakban és sebesültekben. Mindezek alapján látható, hogy ellenfeleink akkora emberanyagokat veszítettek, amit immár aligha lehet pótolni. Két millió hadifogoly és sok-sok millió halott és sebesült annak eredménye, hogy egy világ ellenünk az er támadni.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Aug. 24. Kedd. Róm. kath. és Prest. Bertalan. Görög-ország aug. 11. Duplusz vt. Nap kel 5 óra 06 perckor, nyugszik 7 óra 57 perckor.

Időjárás. Tulnyomóan száraz idő várható lassu hőemelkedéssel. Sürgönyprognózis: Száraz, később melegebb. Déli hőmérséklet 21-3 Celsius.

Birói áthelyezés. A hivatalos lap közli, hogy Szemeréi Zsigmond makói kir. járásbíróját saját kérelmére a kecskeméti járásbíróshoz helyezték át. Benne Makó nemesek egy kiváló bírót vesztek el, hanem társadalmi akcióinak egyik vezetőjét, aki a háború tartama alatt a makói polgárorség szervezésében igaz érdemeket szerzett.

Károlyi gróf menetkeszen. Károlyi Mihály gróf képviselő a napokban elmegy választói körébe Ceglédre, hogy elbucsuzzék tőlük. A gróftól ugyanis, aki önkéntesen belépett az első honvédszázad redbe, már kiképezték és legközelebb a harcra küldik. A napokban egy másik képviselő is a frontra indult: Zelényák János, aki bár túl van az ötvenen, onként jelentkezett tábori lelkészi szolgálatra.

Beiratás az áll. el. iskolákba. A makói belterületi állami elemi iskolákba (Deák Ferencz Szegedi és Bajza utcai) az 1915-16 tanévi beiratás f. év szeptember hó 1. 2. 3. 4-én délelőtt 8-11-ig, délután 2-4 óráig a városháza nagy tanástermében lesz megtartva. A tanítás szept. hó 6-án d. e. 8 órakor kezdődik. Az 1. osztályba jelentkező tanulókat szülők (gyám) vezessék fel s hozzák magukkal szüleit, oltási bizonyítványukat, lakásuk régi házszámát, 50 fillér felvételi és 18 fillér értesítő díjat. A mult iskolai evben ezen iskolákba járt tanulók értesítőjük alapján vétetnek föl a megfelelő osztályba. Hozzák el lakásuk régi házszámát és 50 fillér felvételi díjat. A más jellegű iskolától át lépő tanulók a megelőző pont alattiakon kívül ha értesítőjük az államiéval nem egyezik, még 18 fillér értesítő díjat fizetnek. Makó, 1915. aug. 23. Vámosi Nagy Lajos h. ig. tanító.

Uj miniszteri rendelet a városok gabonavásárlásáról. A városoknak — mint ismeretes — a kereskedelemügyi miniszter engedélyére van szükségük, hogy a lakosság élelmezésére gabonát vásárolhassanak. A miniszteriumban az ilyen irányu kérelmeket a lehető leggyorsabban intézik el, mégis gyakran megessik, hogy néhány város újabb és újabb fölterjesztésekben szorgalmazza a kérelme elintézését. Erre vonatkozik a kereskedelemügyi miniszternek az a rendelete, melyet most a városokhoz és törvényhatóságokhoz intézett. A gabonabevásárlásra vonatkozó kérelmek — mondja a miniszter — miként eddig történt és ezután is, mindenkor a belügy- és földmívelésügyi miniszteriumokkal folytatott szóbeli tárgyalásokon nyernek legsürgősebb elinté-

zést s a törvényhatóságok és városok első tisztviselőjét haladéktalanul távirati uton is értesítik erről. A fölterjesztések sürgős elintézésének szorgalmazása következőleg folosleges. Megjegyzi a leirat, hogy az egész évi szükséglet fedezésére szolgáló gabonavásárlók engedélyezése — miután itt ugy a mennyiség megállapításának, mint a terület kijelölésének kérdése is minden részletre kiterjedő alapos körültekintő megfontolást igényel — csak későbbi időpontban fog megtörténni, mikor a szükséges adatok már minden irányban rendelkezésre állnak. Együttal föl hívja a miniszter a törvényhatóságokat és a rendezett tanácsu városokat, hogy vásárlási engedély vétele előtt gabonavásárlásokat, vagy erre vonatkozó köteteket ne eszközöljenek. A termelő területek kijelölésénél ugyanis a gabonavásárlások kellő módon történő elosztása is gondoskodás tárgyát keli, hogy képezze, s így a földmívelésügyi miniszter a jövőben már nem lesz abban a helyzetben, hogy a terület kijelölésénél az előzetes engedély nélkül történt vásárlásokat figyelembe vegye. Végül föl hívja a miniszter a törvényhatóságokat és a rendezett tanácsu városokat, hogy a jelen körrendeletben foglaltakat a nagyobb ipartelepeknek, közlekedési és egyéb vállalatoknak, egyezőval mindazoknak, akik közvetlen vásárlási engedélyt nyerhetnek — hozza szintén tudomására.

Hatósági juhhus kimérése. A rendőrség értesíti a lakosságot, hogy f. hó 25. (szerdától) kezdve a kaszárnyákban levő husszékben félig hizott ürnhust árusítanak, a csobb árban, mint azt a juhvagók árusítják. A hatósági husszékben juhhus bárki vásárolhat, ehhez igazolvány nem szükséges.

Amputált és béna katonák figyelmébe. Makó város katonai ügyi osztálya a következő hirdetményt teszi közzé: Az amputált és béna katonákat gyamolító bizottság Magyarországon — Horvát- és Szlavonországon kivételével — illetékességgel bíró tisztiek, zászlósok, tiszthelyettesek, továbbá a legényügyi álmányhoz tartozó személyek részére, kik a háza védelmében a harcra mennek megsebesültek és ennek folytán amputáltak s megbénultak, mi által eddigi életpályájukat megváltoztatni kényszerülnek, ezen nyár folyamán kereskedői ismeretek elsajátítására különböző tanfolyamot nyit. Az erre vonatkozó tudnivalókat a városi katonai ügyosztály a jelentkezőknek a hivatalos órák alatt megadja. Makó, 1915. augusztus hó 18. Gera, főjegyző.

HADIFOGLYOKNAK útutalásokat eszközöl — sürgőnyileg is — May R. Miksa bank- és váltóüzlete, Szegeden, Széchenyi-tér 2. szám.

Tíz hónapja most kapták az első hirt Nagy Józsefől Makón lakó aggódó szülei, Nagy Ferenc és neje. Kungur városából (Ázsiai Oroszország határában van, a Permskormányzóságban) levelező lapon írja Nagy József, hogy több magyar katonával együtt fogságban van, jól érzi magukat. Ok is — mint a mi orosz foglyaink — mezei munkára mennek.

Orosz foglyok érkeznek — gazdasági munkára. Azokat a

panaszokat, melyeket a gazdaközönység köréből a gazdasági munkák elvégzésére vonatkozólag utóbbi időben oly sűrűn hallottunk, a városi képviselő szívére vette és orvosolni kívánja azokat. Megbízta a város polgármesterét, hogy gondoskodjék a felmerülő szükségletre képest gazdasági munkaeöről. A polgármester egy bizottsággal folytatott tárgyalás után úgy határozott, hogy 600 orosz fogolynak munkára való kiutazását fogja a kormánytól kérelmezni és ezeknek célszerű felhasználásáról a gazdaközönység szükségletéhez képest intézkedni fog. A napokban már meg is érkezik a fogoly-transzport, melynek minél előbbi megérkezését különben P. Eckhardt Vilmos szorgalmazza.

Szabadságot polgárorok! Felhívataknak azon polgárorok, akik aratási szabadságot kaptak, de már munkálatukat bevégezték, hogy a rendőrségél előállott sürgős teendők ellátása céljából szolgálati beosztásuk végett mielőbb jelentkezzenek. Takács János detektívél. A szolgálati idő mintegy 2 hetig tart s a jelentkező polgárorok számának arányában fognak 1 héten 1, esetleg 2 napon keresztül szolgálatot teljesíteni, még pedig akkor, amely napot ők választják.

Ma, kedden este 7 órakor halpaprikás és sült hal PERNETZKINÉI

Palatinus Szilveszter, akit holtnak hittek

A háború már sok olyan helyzetet teremtett, mint amilyen az itt következő:

Szorgalmasan levelezgetett Palatinus Szilveszterné az urával, Palatinus Szilveszter makói szabóműhelyben dolgozott bevonulása óta. Jött is a válasz rendszeresen addig, amíg a jó multkor a szegény asszony minden levele vissza nem jött és az ura főhadnagya egy napon arról nem értesítette, hogy Palatinus Szilveszter beteg kórházba került, meghalt és katonához illően eltemették. Tegnap este aztán nagy kopogtatásra ébredt otthon a gyászba borult fiatal özvegy. Levele jött a másvilágról, az ura írta. „Nem voltam és olyan nagyon betegem, mint amilyen hírem volt. Tán még meg is haltam, azt hitték. Egy másikat temettek a kórházból és a főhadnagy azt hitte, hogy azt a snájdert temetik, akit tegnap hoztak a kórházba, már mint engem. Azért küldte vissza a főhadnagy ur a kedves leveleidet... Légy nyugodtan, itt vagyok újra a snájdérájban, új erővel dolgozok a királyomért és hazámért, hogy legyen szegény hős katonáinknak jó meleg ruhájuk. Maradok hű és őszinte férjed, Palatinus Szilveszter, kit már halottnak vélték“.

Ez a Palatinus Szilveszter elő szomorú, hátul vig, de mindenféleképp szerencsés történet.

Három japán kém Aradon

Jóval a háború előtt kis sárga emberkék özönlötték el az egész országot. Nagy, csunya fogaikat mindenkinek mutogatták, folyton vigyorogtak. Egy szót se tudtak magyarul, de még németül se, csak jelekkel értették meg magukat. Mindegyiknek a karján egy kis szatyor lógott és az tele volt mindenféle csecsebecsével. Az apró nipp-tárgyakat olyan áron adták el, ahogy tudták. Ha valaki egyszer rá mert nézni, többé nem szabadult tőlük. Mindenáron venni kellett, mert különben nem volt nyugta tőlük.

Eleinte a rendőrség nem sokat törődött a kellemetlen idegenekkel, akik japánoknak vallották magukat. Később azonban figyelmeztetést kaptak, hogy a sárgák között kémek vannak, akik árusnak öltözve igyekeznek egyet-mást ellesni, különösen hadi felszereléseink után érdeklődnek. A rendőrség razzíát is tartott, de nem sok eredménnyel. Akkor még a háború árnya nem volt olyan közel, nem is igen hittünk az ilyen feltevéseken.

Amikor a háború kitört, a sárga emberkék még jobban elszaporodtak. Most már azonban nemcsak a fővárosban tartózkodtak, de az egész országot elárasztották. A fővárosi rendőrség megkapta a parancsot és már erélyesebben hozzálátott a tisztító munkához. A japán perfidia még jobban elmérgesítette a kérdést és hamarosan az összes sárgákat összefogdoszták és Budapestre internálták őket.

Aradnak is kijutott a kedves vendégekből, de a fővárosi rendőrség intézkedésére az aradi főkapitány szintén összefogdoszták őket és Budapestre szállította valamennyit.

A sárgák nem nyugodtak bele a dologba, hanem mindent megkíséreltek, hogy kiszabaduljanak. Így egyszerre kínaiak lettek és ezen az alapon sok előtt megnyitott a bezárt kapu.

A régi idők visszatértek és Aradnak is jutott három sárga ember. Már hetek óta ott szaladgálnak és molesztálják a járőreket, meg a kávéház vendégeit.

A rendőrség semmit sem tehet ellenük, mert iparigazolvánnyal rendelkeztek.

Tegnap azonban a fővárosi rendőrségtől leirat érkezett Aradra. Az irás szerint alapos gyanúkok merülnek fel arra nézve, hogy a sárgák tényleg japánok és kémkedéssel foglalkoznak. A rendőrség letartóztatásukat kérte és azonnali felszállításukat Budapestre.

A rendőrség azonnal akcióba lépett. A három sárgát elfogta és most már utban vannak a főváros felé. A budapesti rendőrség fogja eldönteni, hogy tényleg kémek-e vagy pedig ártatlan árusok.

Makulatur papir kapható utányos áron kiadóhivatalunkban

REGÉNY.

Egy világáros rejtelmei.

(976.)

104. fejezet.

A művásárló.

Ugyanilyen tökéletes volt a műbírálatban is. Ha egy képről azt állította, hogy ezt Rafael, Rubens, Murillo, vagy Tjepolo festette — ezt okvetlenül el kellett hinni!

Ily óriási szakavatottság mellett, hogyis lehetett volna csak képzelné is, hogy mindaz, amit

Dubszky ur Olaszországban vásárolt, ne legyen föltétlenül értékes és műbecsrel bíró!

Hogy drágának drága, azt anélkül is tudta mindenki. De hát, ami értékes, az lehet drága, ez ellen nem szólhat senki, aki műtárgyak iránt érzékkel bír.

Csak hogy ez a műérzek egy igen különös dolog, mellyel, sajnos, nincs mindenki megáldva. Legalább is nem általános!

Vannak például igen sokan a világon, akik előtt Rafael nem több, mint Pityi Palkó, sőt mem állítani, hogy Magyarországon többet emlegetik Pityi Palkót, mint Rafaelt és a tizenötödik század festőit mint együttvéve.

És ezek a laikusok fel nem tudják fogni, hogy egy befestett vászonért, mely nem nagyobb egy középszerű Mária képnél, miért kérnek s adnak száz ezer frankot?

Az ilyenre valóban még Pityi Palkó is azt mondaná: százezer forintot veszek magamnak egy jókora házat és egy nagy terület földet, abból urasan megélek! Vagy ha éppen fölösleges ez a pénz, hát olyasmibe fektetjük, ami talán üdvösebb és a közügynek vagy az emberiségnek nagyobb hasznára válik, mint egy kép, amelyről hinni kell, hogy a híres régi festők valamelyike festette.

No de végre hazaérkezett az

igazgató ur. Igen természetes volt, hogy legelőször is ki kell pihenni a hosszú ut fáradalmait.

E pihenés azonban igen hosszú nyult s azok, akik művásárlásokra pénzt adtak, szerettek volna már valamit látni is — különösen a számadást.

Hát éppen ebben rejlett a bökkenő. Az igazgató ur kitünő tudós, kiváló műbíráló és nagy tekintélyű archeologus volt de rettenetesen rossz számadó! Akárhogy törte fejét, sehogy sem bírta összeállítani a számadását s ilyenkor bizony kegyetlenül szidta azokat a prózai embereket, akik a számadást kitalálták!

(Folyt. köv.)

Lábápoláshoz! Izzadás ellen!

A mostani világháboruban a nagy fáradalmak között harcosaink áldása

1 tubus
150

Pára-pasta

1 tubus
150

megkönnyebbiti a gyaloglást, megszünteti a test (láb és kéz) izzadását, megakadályozza a bőrke-ményedés képződését és bevált óvszer az összes bolhák tetvek és egyéb férgek ellen

Kapható Makón:

Popper Gyula drogériájában, Fötör.

Tábori postacsomagban küldhető

A fogak hófehérségét, tisztaságát, csak úgy érhetjük el, ha állandóan használjuk a kipróbált és jónak bizonyult valódi:

Ideál-fogkréme

A szájnak és fogaknak kellemetlenségeit és számtalan betegségét megszünteti a KUDAR-féle

antiseptikus és aromalikus fog- és szájviz.

A kéznek finomságát, bársonyszerűségét rövid idő múlva elérhetjük, ha az Ideál-kézfinomítót használjuk!

Az arcon levő pattanásokat, foltokat eltávolíthatjuk, ha ok-szerű kezelés mellett az Ideál-arckenőcsöt használjuk!

Végül az arcnak üdeségét, szépségét, fiatalágát csak úgy érhetjük el, ha

Ideál-krémet, Ideál-tejet, Ideál-tejkrémet,

Ideál-poudert, Ideál-szappant

használunk. — Mindezen kitünő készítmények törvényes védjegyvel vannak ellátva — és KUDAR LAJOS újvárosi gyógyszer-tárában szerezhetők be.

Telefon-szám: 68.

Telefon-szám: 68.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

K Ö N Y V N Y O M D A .

Készülnek:

Rovatok iver,
Szám-lák,
Zárszámadások,
Üzleti kártyák,
Árjegyzékek,
Kereskedelmi
nyomatványok,
Névjegyek,
Szóró-cédulák,
Falragaszok.

Telefon-szám: 124.

Izléses kivitelű, hibátlan, tiszta munka. Ajánlja az újabb időben a mai kor igényeinek teljesen megfelelően villanyerőre berendezett müintézetét, mely a modern technika vívmányai szerint készít a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig mindennemű nyomtatványokat.

Magyar gyártmányu papiros-raktár!

A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

Készülnek:

Iroda'ni művek,
Folyóiratok,
Hírlapok,
Dok'oi
értekezések,
Iskolai értesítők,
Körlevelek,
Meghívók,
Táncrendek,
Levélfek.

Telefon-szám: 124.

kiadóhivatala a legjutányosabb áron vesz fel hirdetéseket.

Nyomatott Dr. Kiss Pálnak a „Makói Független Ujság” villanyerőre berendezett gyorsajtóján, Makón.